

1 mei reeds in de generale missive van 20 oktober 1765 bericht. Nadien zijn brieven van 15 september, 21 oktober en 9 november ontvangen. De situatie onder de inlandse vorsten is) --- merklijk verandert in vergelijking van den staat waarin dat gouvernement in anno passato was. Bonijs koning, die eeniger tijd aan eene herssenskwaal laboreerde, dog weder hersteld is, continueert, niettegenstaande eene door deselfs Jennang van Ballo geformeerde en door den gouverneur gedebatteerde pretentie op 29 negorijen, nog wel in de genegendheid die hij te meermalen aan de Comp^e bewezen en heeft dezelve weder door het verzenden van 2 zijner baldadige kleynzoonen met een nieuwe blijk geconfirmeert. Maar de successie van den gedespiceerden troonvolger Aroe Mampoe, die wij meenden genoegzaam zeker te wezen, word met veele moeyelijkheeden gedreygt door 's konings onegte zoon Aroe Tha die, schoon hij wegens zijn ongestadig naturel in de haat van de Compagnie en de Boniërs zelfs is, egter dagelijks in magt en vermogen toeneemt en zig veel autoriteit aanmatigt. Weshalven wij de ministers hebben gelast te bewerken dat de voormelde twee kleynzoonen van den presenten koning, zijnde zoons van dezen Aroe Tha, mogen blijven in de Bovenlanden onder het opzigt van Aroe Mampoe en dat aan den laatstgemelde teffens werde gegeven een denkbeeld van de gerustheid die hem daarvoor kan worden toegebracht. Soping, waarvan de Bonijse koning meede de kroon draagt, word bestierd door zijn schoonzoon als onderkoning, die den ouden vorst door wangedrag omtrent hem en de onderdanen geduurig allermeeest en telkens doet overhellen tot den afstand van die kroon, of eene straoeffening tegen gedachte onderkoning. Middelen die beyde eeven gevaarlijk zijn voor Bonij en het daar aan de pendeerende tegenwigt, also gedachte onderkoning reets een zodanige macht aan zig heeft getrocken dat elk daarvoor schroomt, doordien hij verzwagerd is met dien sinistren Wadjoreesen prins Datoux Pamama, die blijkens onze letteren van anno passato zijne lust tot een alliantie met de Engelschen tegen de Comp^e aan die van Salangor en het hof van Bonij durfde bekend maaken, zonder de minste bewimpeling of bedugting dat hij zoude werden ontdekt. Fol.1205r-1206v.

([fol. 1207] De gouverneur wist dit vuur herhaaldelijk te doven. De hoven van Gowa en Tello ontberen belangrijke inkomsten door het verlies van het verleden jaar uitgebrande smokkelnest Lampong⁶ Jawa en het dorp Rheo op Mangarai. Vanwege hun armoede hebben ze volgens de gouverneur geen zin zich tegen de Compagnie te verzetten, daar ze makkelijk zijn klein te krijgen. De gouverneur en secunde moeten voortaan gezamenlijk optreden. In de brief van 3 december 1765 is hun aanbevolen om deze vorsten zo klein te houden dat ze de Compagnie nooit meer kunnen benadelen. Vooral de vorst van Gowa behield zijn oude hoogmoed en het ontbreekt hem niet aan de neiging, maar wel aan macht om in opstand te komen. [fol. 1208] Vooral de rijksbestuurder, die wegens zijn trotse houding en afpersing door zijn eigen volk zeer gehaat wordt, is opstandig. Hij wordt verdacht van een aanslag op de kroon, waar de lang uitgestelde kroning van de jonge koning op wijst. Daarom ging de koning van Boni zich hiermee bemoeien. In vergelijking met de overige rijkjes op Celebes is Wadjo door zijn handel zeer machtig. Het is een bedreiging voor zijn burenen en stoort zich niet aan de contracten met de Compagnie. Dat zou ernstig zijn als Wadjo niet een diepe haat tegen Boni koesterde. Zoals de gouverneur in zijn brief van 1 mei 1765 meldt, voelt het zich door Makassar in de oorlog van Bontual schandelijk bedrogen. Daarom is er geen vrees dat Wadjo met Boni of Makassar zal samenspannen. Toch is het wel nodig dat deze en Mandar de macht van de Compagnie eens voelen. [fol. 1209] Wegens gebrek aan macht en om een verzoek om hulp door hun concurrenten te voorkomen, wordt daarvan afgezien. In zoverre daarvoor hulp is verzocht, die niet verstrekt kon worden, is een uitbreiding van acties tegen Sumbawa afgekeurd. In de geheime brief aan gouverneur en secunde van 3 december 1765 is uitgelegd waarom er naar een vergelijk gestreefd moet

6 Lampong lijkt een verschrijving voor Kampung